XI-ik évfolyam. 49-ik szám. Kőszeg, 1891. deczember 6-án.

KŐSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, közgazdasági, ipar-kereskedelmi és nevelészeti hétilap.

TÖBB EGYLET KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár:
Egész évre 4 frt. Félévre 2 frt. Negyedévre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.
Előfizetési pénzek és reclamátiók a kiadóhivatalhoz (Feigl Gyula) intézendők.

Szerkesztőségi iroda: a tábiaház iskola-utczai részében.
(Szerkesztővel értekezhetni d. e. 10 órától, d. u. 1-ig.)
Kiadói iroda: városkör 81. sz. a nyomdában.

Kéziratok, levelek a egyéb szerkesztőségi közlemények a szerkesztőséghez intézendők; mindenkor csütörtökön estig.
Megjelenik minden vasárnapon.
Hirdetések jutányos áron vétetnek fel.

Nők a pénzügyminiszterium szolgálatában.

Nem tartozunk azok közé, kik a nőemánczipáczio feltétlen hivei. Nem óhajtjuk azt, hogy minden önálló és nagykoru adófizető hölgy éppen ugy lépjen a választási urna elé, mint az erősebb nemen levő embertársa; azt sem kivánjuk, hogy hölgyeink képviselőjelöltekül lépjenek tel, s bejutva a parlamentbe, ott vezérszerepet játszanak, vagy éppen a miniszteri bársonyszékekbe üljenek. Mindezeket nem óhajtjuk, nem kivánjuk.

De lépten-nyomon ugy tapasztaljuk, hogy korunk reális szelleme és viszonyai mindinkább oda sodorják a nőt, hogy a kenyérkereset versenyében részt vegyen, s biztositsa magának, bármily eshetőséggel szemben is, az önálló, független megélhetés lehetőségét.

S midőn azt látjuk, hogy a postai, távirdai s vasuti szolgálatot mily sikerrel töltik be a nők; midőn látjuk, hogy gyermekeink oktatásának ügye, az ő kezeikbe letéve, mily eredményeket szül: be kell látnunk, hogy a nők munkakörének még más tereken is helyet kell engednünk. S nemzetgazdászati szempontokból még igen sok téren, előbb-utóbb, de mindenesetre nem is oly sok idő elteltével, kénytelenek leszünk helyet engedni.

Be fog következni az az idő, a midőn hölgyeink együtt fognak velünk versenyezni és pályázni sok-sok téren, a melyen eddigelé, mi az erősebb nem, egyedül uralkodtunk.

Igaz, hogy a nőnevelés ügye még mindig nincsen teljesen megoldva; de napról-napra olv lépések történnek e téren, melyek a megoldást már is a legsürgősebb társadalmi kérdések egyikévé teszik.

A női kereskedelmi tanfolyamok szervezése az ország több előkelő vidéki városában, szintén nagy lépést jelez e téren; s az általános felkarolás, melyben már most kezdetben is részesül, hangos bizonyitéka annak, hogy hölgyeink teljesen átérzik annak szükségét, hogy a gyakorlati életben előnyökkel biztató képzettséget meg kell szerezniök.

És éppen e tanfolyamok sikere szolgáltat biztos kilátást arra, hogy hölgyeink később nem fognak megelégedni azon ismeretkörrel, mit ily tanfolyamokon szereztek, hanem alaposabb, szélesebb terjedelmű ismeretek után vágyódva magasabb foku tanintézet után fognak ered engeni.

S a női kereskedelmi tanfolyamok után ilyenek létesitése már csak idő kérdése.

És ha módot nyujtottunk kölgyeinknek arra nézve, hogy kereskedelmi s ezzel rokon s ebből folyó egyéb ismereteket szerezhetnek, módot kell nekik arra is nyujtanunk, hogy szerzett ismereteiket gyakorlatilag is értékesithessék.

Szerintünk, elegendő képzettséggel biró s a női kereskedelmi tanfolyamot is sikerrel végzett müvelt nő, a pénzkezelési és részben a könyvelői teendőket is eredménynyel teljesithetné a pénzügyminister hatásköre alá tartozó számos hivatalnál. Igy egyebek között az adó- és sóhivataloknál, dohánygyáraknál é- raktáraknál, az állami erdőségek pénztáraimál, a bányahivatali és vasgyári pénztáraknál; szóval a pénzügyminiszterium köre alá eső legtöbb pénztárnál sikerrel lehetne alkalmazni hölgyeinket.

Nagyon természetes, hogy ez a hivatalnoki hierarchia lépcsőin lényeges alakulásokat idézne elő, sőt a kezelés gyökeres átváltoztatásával járna.

Ehez azonban semmi közünk.

Mi csak az eszmét hoztuk felszinre, melyről meggyőződésünk az, hogy előbb-utóbb, de végre is testet fog öltemi magára.

Tudjuk ugyon, hogy ez eszmének, mint minden olyan ujitásnak, mely a nők munkakörét akarja terjeszteni, akadnak ellenesei; de ez minket legkevésbbé sem alterál nézetünkben.

Mellettünk kettős körülmény harcol. Az egyik azon rohamos térfoglalás, melyet a művelt külföldön hölgyeink napról napra tanusitanak, s mely nálunk is nyomban követőkre talál; a másik az államhudget, mely e réven, az elodázhatlan személyszaporitás mellett, olcsóbb munkaerőhöz jut.

Corydon.

Tegyünk a népért.

A papok szószékről, a honatyák parlamenti padokról, az ujságirók lapokban, a nemzetgazdák szakmunkákban hirdetik és panaszolják, hogy földnépünk, a pár barázdás gazda osztály végveszélyben van, mert mig elemi csapások, sanyaruan termő évek látogatják folyton s apasztják jövedelmét évről évre: az adók, mindenféle közterhek és a nagyobb tőkével szemben vivott verseny sikertelensége alakjában rájok nehezedő terhek egyre sokasodnak felettük s ez által helyzetük maholnap elviselhetlen lesz.

A nagy közönség meghallgatja e beszédeket, ha épen unja magát elolvassa az erre vonatkozó czikkeket is, azután nem törődik velők tovább.

TÁRCZA.

A kosztadóné.

Irta: **Zilahy Ágnes**

Egy januári délutánon apró, szitáló eső hullt, hullt szakadatlanul. Varrógép mellett barna szemü, piros ajku, magas termetü s elegáns kinezesü nő ült; mélyen elgondolkozva tekintett ki az ablak alatt sárga, dagadt hullámokkal hömbölygő folyóra. A gép állt, a kéz pihent, a nő szomoru arczán egymást váltották fel a különböző kifejezések.

A zugó folyóról eszébe jutott, milyen utja volt egyszer gyermekkorában az édes anyjával; egy óriassá nőtt kis folyó hidján mint vágtatott át a négy ló által vont kocsi és visszaemlékezett, óh! hogyan szakadt le a jármü alatt a hid éppen a szilárd földre éres előtt. Őtet az erős zökkenés kidobta messze, a puha fövenyre, édes anyját pedig bele a mély folyóba. A puszta kis oláh faluban nem volt egy lélek sem közel, aki megmenthette volna. Eszebe jutott a balsorsnak ezután következő hosszu sorozata; ragyogó szépsége daczára (mely már hervadóban, melyről akkor ő maga tudott legkevesebbet) szerencsetlen kiütött házassága, ami csak azért történt hamar és válogatás nélkül, mert egy egészen árva leány, ha vagyona van is, örökké csak hanyódik. Aztán elsuhantak emlékezetében a korhely, kártyás férj mellett eltöltött gyermekes, tapasztalatlan évek, a vendégek számára örökké nyilt háztartás, a sok magasztalás a pompás konyháért, a kellemes hangulatért, a nyájasságról olvadozó pohárköszöntők a sikerült mulatságra. És most mennyire érezte elhagyatottságát, kis fiával együtt a titkon érzett szükség körme között vergődve.

Az ajtón kopogtak. A nő megrázkódott és gondolataiból felébredve, bebocsájtá a jövevényt. Egy inasgyerek volt az, jó csomag varrni való keztyüt hozott és egy pár tuczat elrontott kesztet is, igazitani valót, a mester, a gyáros üzenetével.

— Asszonyom, mondá, azt üzente Fekete János ur, hogy máskor jobban varrja meg a keztyüket, mert ha meg egyszer ugy lesznek megcsinálva, több munkát nem fog adni soha. Inkább elküldi a keztyüket Sziléziába, ott ugy is olcsóbban és jobban megcsinálják azok a rászorult szegény népek; azt is üzente a gazdám, hogy ő nem ad ilyen rosszul elkészitett pár keztyü varrásáért 10 krajczárt, mert Sziléziában megvarrják neki jól párját 6 krajczárért.

— De fiu, mit tegyek most ezekkel a kész keztyükkel? En nem láttam semmi hibát bennök; az istenért, mit csináljak velök, mit üzent az ur?

— Hát azt, hogy tessék mindegyikről lefejteni a szegőbőrt a gomblyukaknál és csinálja meg valamennyin a lyukakat, mert ez a gomblyuk nem arra való, hogy meg pénzt is adjon érettök.

— Oh istenem, hisz ez fél munkája a keztyünek, mert azt nem lehet géppel készitení. Vajjon mikor leszek kesztyen vele?

— En kérem nem tehetek róla, az ur igy parancsolta és tetszik tudni, hogy az ur milyen szigoru.

— Tudom, tudom.

— Mit mondjak, mikor lesz megigazitva, mert azt üzente a mester, hogy e munka sietős.

— Mondja meg fiacskám, hogy meg lesz holnap estére.

Ezzel távozott a keztyüsinas, hagyván maga után mélységes kétségbeesést.

— Mert te, óh ifju nő vagy ifju gavallér, ki e keztyüknek párját fizeted egy osztrák forinttal és pár hatossal, te, aki birálgatva veszed meg a keztyüt és könnyelmü gondtalansággal viseled, honnan tudnád azt, hány könycsepp hullt arra a szines horgolt selyemczifrázatra, hány fenyegetestől zugott a szegény varrónő feje, ha ferdén találta varrni az ujjak közötti betéteket, vagy nagy sietségében gyöngén erősitette a gomblyukakat. Honnét tudnád te azt, hogy 6 krajczártól 10 krajczárig fizetik párjának varrását, beleszámitva a hozzá szükséges hajszálvékony selyemfonalat is.

„. . . Hiszen igy is, ha igyekszik egy jóravaló varrónő, reggel hat órától este tiz óráig, lehetséges tiz párt megvarrni; nem elég ez egy más munkára képtelen uri asszonyságnak? No, az igaz, hogy a szem nem birja ki sok évig, de a meddig birja (ugy négy-öt évig) megis csak jó kereset az.“ Igy beszélt Fekete János ur, a gyáros, ki 40 szerencsétlen páriának adott kenyeret(?).

Gyakran, mikor a tömegbe összegyüjtött munkát, a kiszabott keztyüket ládaszámra küldte el Sziléziába varrni, ilyenkor munkáért esdekelni elmentek hozzá a varrónők, Fekete János nadrágja zsebébe dugott kézzel czitra aranysárgás, ezüstbojtos pongyola sapkával a fején sétált fütyörészve le s fel boltjában s csak amugy félvállról odaszólt a munkásnők felé:

— Nincs munka, most menjenek sétálni; három négy napig nem is lesz munka; jól fog esni kegyeteknek egy kis séta! És ezzel hátat forditott, jelezve, hogy a kihallgatásnak vége; — a 3 helyett 5 napi munka nem kapás terhe alatt, — ki mert volna tehát tovább is fecsegni?

Margitot is ide, e műhelybe vetette végzete, dolgozott is reggeltől késő éjjelig és ki tudja meddig dolgozott volna, ha a szemevilága el nem homályosodik. De egy hires szemorvos azt mondta, pihenés kell a szemének, mert különben egy pár év alatt nem fog látni semmit.

A ki kedvező viszonyok között van az közönyös marad, mert sorsával ki van békülve, a ki pedig rá szorulna, hogy az elpanaszolt bajok orvosoltassanak, mert azokban ő is szenved: az azért marad tetlen, mert vagy nem ismeri a nyomorból kivezető utat, vagy gyengének érzi magát a kezdeményezésre. A kiknek végre lenne erejök segiteni, azok sajnálják feláldozni kényelmüket, és igy a kezdeményezést mindenki mástól várja.

Legtöbb az államra szeretne támaszkodni s ezek nem vetnek számot azzal, hogy bár az állam sokat tehet e bajok enyhitésére, azt véglegesen csak a társadalom maga képes megorvosolni egy hatalmasan felpezsdülő s szilárdan kitartó tevékenység által.

Földmüvelőnép vagyunk ma is: nálunk a kisbirtokosok és a szegény földnép helyzetének javitása oly imminens jelentőségü kérdés, mint a nyugat fejlett gyáriparu országaiban a munkás kérdés.

Mert mit tapasztalunk a népnél?

Sorsával és a fennálló intézményekkel elégedetlen s látva azt, hogy tőle csak vesznek el folyton a nélkül, hogy helyette adnának is cserébe segélyt: hibáztatja a létező viszonyokat, melyek szerinte mindenkire nézve kedvezők és rája nehezülnek aránylag legnagyobb sulyai.

Tényleg ugy van, hogy az ő sorsával nem törődik senki, hanem csak akkor vesznek tudomást róla, mikor az évnegyed közeledik s tőle az adót kell bekérni. Szükségében nem akad támasza, tanácsadója, hanem engedik menni a saját korlátolt esze után, mely igen ritkán képes őt okos tanácscsal ellátni, mert egyrészt nem ismeri a boldogulhatás módjait, más részt pedig hiányzanak is az állam és társadalom közönye miatt azon iztezmények, melyek őt a veszedelemből kiragadni lennének hivatva.

Igy aztán mit tapasztalunk?

Ha a fél, vagy negyedtelkes gazda megszorul, ha betegség teszi egyidőre keresetképtelenné, vagy barma elpusztul: ha rossz tanács vagy elemi csapás folytán ha oly helyzetbe jut, hogy árverés fenyegeti néhány talpalatnyi földet, házikóját: az uzsorások kezébe adja magát, kik pillanatnyi zavarából oly áron segitik ki, hogy mindene utánna vesz.

(Folt. köv.)

Helyi és vidéki hirek.

— **Kinevezés.** Király ő felsége f. évi november hó 18-án kelt legfelsőbb elhatározásával Unger Ödön pápai 7. honvéd-huszárezredbeli tartalékos hadnagyott 1891. évi november hó 1-ével a magyar honvédlovasság tartalékában főhadnagygyá nevezte ki. Gratulálunk!

— **A vasvármegyei turista-egyesület** nov. 27. Rohonczon közgyülést tartott. Az elnök távollétében az ügyvivő alelnök vezette a gyülést. Az elnöki jelentés kiterjeszkedik a hanyag befizetésekre, a térképügyre, a megyei lapok szives támogatására, a két messzelátó épitésére és azok megnyitási ünnepélyére, a kirándulásokra, nevezetesen a bécsiek látogatására, végre arra is, miként tekintettel azon az egylet kebelében nyilvánult mozgalomra, hogy az egylet a „Kárpátegyesülettől" külön váljék: a „Kárpátegyesület" is marasztalja, a „Magyarturista-egylet" is, hivatkozván az idegenek forgalma és a nyaralótelep fontos kérdéseire, csatlakozására szólitja fel a vasvármegyei turista-egyesületet. A pénztáros jelentése és a számvizsgáló-bizottság választása után következő inditványok fogadtatnak el. Mindazoknak, kik a gerinczhegyi vagy irottkői messzelátók épitésére adakoztak, vagy az épitkezést bármiben is előmozditották, jegyzőkönyvileg köszönet mondatik. A bécsi turisták inditványa, hogy látogatásuk emlékére a borostyánkői messzelátó „Julia messzelátó (Julien-Warte) nevet nyerjen, elfogadtatik. Miről inditványozók és Egan Julia urnő értesittetnek. A bécsi turisták egy másik óhajuk teljesitése czéljából az ügyvivő alelnök megbizatik, hogy Bécsben tartandó előadásban vármegyénk hegyi vidékét ismertesse. A hármas határnál fekvő nagy határkő felállitása a hatóságtól ujjolag kéressék. Augusztus 9. körül valamely vasárnapon az Irottkő csucsán minden évben turistaünnepély tartassék. A körök felhivatnak, hogy a helynevek megmagyarositását foganatba vegyék s az eredményről a központot értesitsék. (A rohonczi kör azon tette, hogy „Prater" nevü regényes völgyét Faludy-völgyre keresztelte, örömmel tudomásul vétetett.) A megyei kormány felkéretik, a térképeket a hatóságoknak és iskoláknak ajánlani. A térképek ezentúl olcsóbban adatnak el. Az Irottkő messzelátóján magyar és német szövegü tábla alkalmazandó, mely a tulajdonos nevét tünteti fel. Az elnökség megbizatik, miszerint arra nézve szerezzen magának tájékozást, mely elöuyökkel járna az, ha egyletünk a Budapesten székelő „magyar-turista-egyesület" osztalyává alakulna át. A szükséges adatok beszerzése után Szombathelyen közgyülés tartassék, mely az egylet jövője iránt végleges határozatott hozzon. Tanulmány tárgyává tétessék, nem-e volna előnyös az egylet központját Szombathelyre helyezni át. Az elnök tisztikar és választmány elfogadtatván azok felkére'nek, miként az egylet ujja szervezése kérdésének eldöntéséig tisztségeiket ideiglenesen megtartani sziveskedjenek. Közli: Ebenspanger János, ügyvivő alelnök.

— **Örült.** Fuchs Alajos, helybeli mészárost és korcsmárost elmeháborusága miatt a rokonság mult vasárnapon Budapestre, a Schwarzer-féle magángyógyintézetbe küldte. Mikor a szerencsétlen emberen a téboly jelei mutatkoztak, nem akartunk bajáról emlitést tenni, mert két napi pihenés és orvosi kezelés után künn járt és nyilvános helyiségekben is megjelent, szóval volt remény javulása- és teljes felgyógyulásához; de mikor most e remény meghiusult s a megyei lapok különféle módon festették a dolgot, leirjuk az esetet ugy, mint az a maga valóságában fennál. Ha a szerencsétlen Fuchs a regalé-bérlet örültje-e, mint azt több lap irta, ki tudná megmondani? Annyi bizonyos, hogy nagyzási mániában szenved és a pénzzel csak ugy dobálódzott. A mult hó 22-én este a Lenner-féle kávéházban észlelték ezt nála legelőször, fizetett nyakra-főre és mindenkivel barátságot kötött. 23-án már Szombathelyen van és a rohonczi regalé-bérletre igér feltünő összeget, egyuttal körülbelöl 15 száz forint ovadékot tevén le a pénzügyigazgatóságnál. Csakhamar ezután ugyancsak Szombathelyen nagymérvü bevásárlásokat tesz, igy a többi között négy darab aranyórát vett lánczostól, több pár keztyüt s azonkivül egyéb megrendeléseket eszközölt. Mikor este hazaérkezett, azonnal lefektették övei s orvosi segélyt hivtak, de már 25-én sétára indult a pácziens és kávéházba is elment. Ekkor csak ritkábban beszélt félre, s már azt hihette az ember, hogy könnyü szerrel felgyógyul. Sajnos, nem ugy történt. Baja egyre fokozódott, minek folytán a rokonok közbevetésére elszállitották. A szombathelyi üzletemberek, kiknél Fuchs vásárolt, a rokonok jelentkezésére és a tárgyak visszaszolgáltatása után a pénzt azonnal visszaadták és csak a pénzügy emberei késnek még az őrült által lefizetett ovadék visszaadásával. Remélhető azonban, hogy a pénzügyigazgatóság is megteszi a magáét.

— **Vagyonátadás.** A helybeli zeneegylet 1888-ik évben működő s pártoló tagok hiányában megszünvén, 800 néhány forintnyi vagyonát gyümölcsöztetés és megőrzés végett a napokban a városi hatóságnak átadta.

— **Veszélyes fenyegetés.** Egy helybeli háztulajdonosnő a napokban anonym-levelet kapott, melyben felszólitja valaki, hogy 100 frtot tegyen le bizonyos helyre, mert ellen esetben mindkét háza fel lesz gyujtva. Az illető nő persze átadta a levelet a rendőrségnek, mely a névtelen hőst nyomozza. Ugylátszik azzal a bizonyos egyénnel van dolgunk, a ki pár évvel ezelőtt Tauber Józseffel üzött hasonló játékot, mert levelében például állitja oda Taubert, hozzá tevén, hogy annak akkor volt esze és fizetett. Ugyanaz a veszélyes ember, mert kivánságát nem teljesitik, most más valakinek is irt, felszólitván azt, hogy a fenyegetett épületek szomszédjában lakókat figyelmeztesse a közelebb támadó tüzre, hogy marháikat és egyéb holmiaikat biztonságba helyezhessék. Lám mekkora figyelem; mennyi gonosz szándék egy embertől!

— **A jövő vásár.** A jövő deczember havi lóvásár élénkuek igerkezik, a mennyiben már több budapesti és morvaországi kereskedő tudakozódott a városi hatóságnál a vásár megtartásának határidejeről.

— **Hirek a Vasmegyei körből.** A budapesti Vasmegyei Kör Payer Jenő alelnök, az irodalmi és vitaestélyek elnökének vezetése alatt három-három heti időközben mindössze négy felolvasó estélyt tartott, melyeken felolvasásiakkal a következő tagok vettek részt: Payer Jenő (Szompács végpusztulása" vig elbeszélés; „A világgyülölő" humoros rajz; Esső Imre („Arimene"), Hajdu Géza („Rokonok násza" humoreszk) Keresztury József (Van-e földünkön kivül élet?" „Őszi hangok"; „Hópehely" Rozenberg; Radó Izor („Hogy adták elő az én szindarabomat"; Szegénység török átok) Ritscha Samu („A hónapos szoba); Székely Imre („Az utczán"). Szavalatokkal közremüködtek: Hajdu Géza („Kitörés" Gyürky Ödöntől); Székely Imre („Egyedül" Endrődy Sándortól); ifj. Reiszig Ede („Mariseli czigányok" Bartók Lajostól); Gelb Henrik („Loco" Gaál Mózes mononologja). A kör egy korábbi gyülésén egy könyvtár-alakitás eszméjét beszélvén meg, többen a tagok közül nagyobb számu könyvet ajándékoztak e czélra. Azonkivül egy vasmegyei származásu fiatal fővárosi ügyvéd igen becses, jórészt tudományos müveket ajánlott fel a körnek, mely közelebb tartandó közgyülésen fogja megválasztani könyvtárosát. A legszükségesebb jogi, orvosi, philosophiai munkákat a kör saját költségén szerzi be, hogy szegényebb sorsu tagjainak rendelkezésére bocsáthassa. A kör ez uton ujból felkéri a szülőmegye humanus közönségét, hogy kegyes adományaival a kör könyvtárát gyarapitani sziveskedjék. Esetleges adományok Esső Imre köri elnök czimére (Rökk-Szilárd utcza 21. I. 18.) intézendők.

— **Meghalt az örültek házában.** Schäfer Frigyes Vilmos, helybeli illetőségü volt házaló, ki csak a mult hónapban szállittatott a budapesti országos tébolydába, ott e hó 23-án meghalt.

— **Rablóvilág.** Sokat beszélnek mostanában egy fegyveres rablóbandáról, mely állitólag Sopron és Vasvármegye határos részeiben tartózkodnék és már itt-ott alkalmatlankodott volna. Azt hiszszük, sok ebben a képzelődés és mende-monda. Annyi azonban áll, hogy kisebb tolvajlások fordultak és fordulnak elő egyes helyeken és igy nevezetesen a velünk szomszédos Rötön, hol a napokban is élő bizott sertést loptak el. A csendőrség persze talpon van és őrjárataiban néha bő aratást végez.

Hová forduljon, miből éljen, mit dolgozzon, miképen nevelje kis fiát? mindig csak e lesujtó gondolatok gyötörték a gép sebes hajtása közben.

Megint kopogtak az ajtón és belépett egy tisztes koru és jó kinézésü uri ember. Margit örvendezve állt fel s kezét nyujtva, elébe lépett.

— Elég jó, de csak kicsiben, barátom. A helybeli Hiradó szerkesztője azt üzente, hogy ha kegyed minden héten ir egy helyiérdekü, de érdekes tárczát, azonnal közli, darabját 2 frtjával fizetve.

— Ah! hiszen ez valódi szerencsés hir!

— Igen, kezdetnek elég, jó ez is; ne csüggedjen majd fog még jobban menni. A mult alkalommal megjelent czikkecskéje valódi viharos teszést aratott minden felé. Az Orosz-féle czukrázdában két napig egyébről nem beszéltek, sőt a kaszinóban is tetszésre talált. Persze mindenki azt hitte, hogy férfi irja; de azt kegyed nem bánja, ugy-e?

Dehogy bánom, csak irhassak többet, kivált ha még dijjazzák is, hiszen az egész diadal! Köszönöm a jóságát ügyvéd ur, sajnálom, hogy sohasem fogom viszonozhatni.

— Nem is kell; nem sokat ér biz ez a szivesség. De a fivére emlékeért, aki igaz jóakaróm volt, szeretnék sokkal többet is tenni.

— Köszönöm, ennyi is igen jól esik nekem.

— De kedves Margit, magának irni kéne a központi lapokba, hátha némi sikert aratna; ott mégis csak joban dijazzák. Nem képzeli, milyen jól esnék nekem, ha kegyed nem a varrógéppel keresné meg kenyerét!

— Ugyan ügyvéd ur, mit is gondol, hiszen az lehetetlen, hogy én magyar irodalmi munkával keresett pénzből tarthassam fenn magam és kis fiamat.

— Hiszen olyat alig lehet remélni, én jól tudom; de magának, Margit, van valami kis tehetsége a tárczairáshoz, az látszik már ezekből a helyi lapok számára megirt apró dolgozatokból is. Próbálja meg s irjon valami jó, általános érdekü czikket s küldje fel a fővárosba valamelyik elsőrendü ujsághoz.

— De melyikhez, mondja?

— Hiszen van ott hirlapszerkesztő, aki rég meghalt testvérét jól ismerte és nem hiszem, hogy a mig él, feledni tudná az ő lánglelkét, roppant tehetségét. Gondolkozzék rajta, ki van ott olyan mostan rég szereplő, tekintélyes egyén, aki legalább félig-meddig barátja volt fivérének.

— Valóban van olyan egyén, akiről tudom, hogy ismerte és szerette testvéremet; de az rég, nagyon rég volt s az a derék ur én rólam semmit sem tud.

— Ne törődjék azzal; asszonynak, aki gyámoltalan és tiszteséggel fordul egy előkelő férfihoz, sokkal többet is meg lehet engedni, mint ez a kisérlet. Csak rajta Margit, irjon azonnal, ki tudja hátha lesz valami sikere. Most én megyek, isten legyen vele. Ha majd ujra bejövök falumból, jó esnék nekem, ha valami boldogulását láthatnám.

— Áldja meg az ég, ügyvéd ur; majd tudatom önnel, ha lesz majd mit.

Az ajtó bezárulta után Margit rögtön irt fivére régi ismerősének.

A toll rohant végig a fehér papirlapon s irás közben lázas reszketés fogta el; képzelete merész ábrándokba ragadta. Midőn befejezte a levelet, egy mély sóhajjal a czimet reá irta. De ime szóról-szóra a levél:

Mélyen tisztelt uram!

Ugy körülbelül 24 évvel ezelőtt kék magyar ruhában (akkor még magyar ruha divatozott) pitykés dolmányban, lángoló ifjusággal s vas akarattal keresé fel ön fivéremet, az akkor neves irót, a kinél nővérem éppen jelen volt (ő beszélte el nekem).

E tájt lépett ön a magyar irodalom munkásai közé; zseniálitása kitartó akarata hirt, nevet szerzének — s az én fivérem barátságát önnek. Tehát legyen ez röpke magyarázata az önhöz lobbanó levelemnek.

E perczben én is beállok önhöz fekete ruhában, Rembrand kalappal, merész arczczal, vidám mosolylyal s a fivéremhez hasonló nagy barna szemmel fölfegyverkezve. Igy néznék ki, ha személyesen tehetném tiszteletemet. Még elég ifju volnék, eszményekért lángoló és tettre vágyó; de tehetetlen, mert ismeretlen, gyámoltalan nő vagyok.

— Nos miért e bevezetés? méltán kérdezi ön.

Mert 3 év óta özvegy vagyok, azóta én csupán eszem, kezem után élek, igaz tisztességben, de telve merész vágyakkal és környezve töméntelen nélkülözéssel.

Kérem, segitsen rajtam — ha lehet.

Ebben a vidéki városban 4 számottevő hirlap szivesen közöl tőlem czikkeket, a melyeket olyankor irok, ha nagy ritkán épen reá érek irni.

De ezek utján semmi anyagi gyarapodásra nem számithatok, ezért kérem fogadjon el becses lapjához munkatársnak. Legyen szives az idezárt czikkecskét megbirálni, ha jónak látja közölje és a lapot, a melyben talán megjellennek, legyen kegyes számomra elküldeni, mert pénzem nincs módomban előfizetni rea s ha kedvező volna a válasz meg sem tudhatnám azt.

Én csak tárczaczikket szoktam irni, életet festeni és a társadalom dolgaival foglalkozni, mert nem vagyok a regényesen élő, regényt olvasó és gyártó, holdvilágon merengő hölgyek osztályába való.

Ismerem az életet; sok keserü és bus tapasztalat tanitott meg rá: sokféle csapás, vagyoni bukás, szellemi veszteségek s bolond jó szivemből eredő észleletek tanitának erre. Most, ez idő szerint varróné vagyok, keztyü varróné. Oh: de mennyire szeretnék mást, valami egészen más foglalkozást. Dolgozom szivesen akár mennyit, csak ne kellene szüntelen a szilézia kiéhezett munkásnép olcsó keztyűvarrásának dicső mivoltáról hallanom.

E levelet kérem ne dobja el közönnyel, mert hálás és nem haszontalan lelket nyer meg vele.

Most már maradok e fárasztó irka-firka elolvasásáért lekötelezettje s igaz tisztelője *H. Margit.*

E levél elment és három nap mulva — posta fordultával — jött reá a hires irótól egy sajátkezüleg irt levélben válasz és ugyan azon postával egy nyomtatott czimszallagos tiszteletpéldány.

Midőn ezt Margit meglátta, szédülés fogta el; alig hitt szemének. Oh! egek — kiáltá — talán reám tekintettek! Oly tulvilági öröm, oly szilaj gyönyör még nem fogott el embert, nem boritott be agyat soha, mint a minöt az a szegény varrónő akkor érzett.

— **Beküldetett.** Tek. szerkesztő úr! Egy borszaztó esetről kell értesitenem, mely értesitésem elég világitásba helyezi a környékről elterjedt rablóhistóriákat. A mult héten oly gyönyörü őszies napok voltak, hogy nem állhattam ellen a csabnak és kirándultam falura. Egy verőfényes délutani napon utnak indultam Kethely fele. Jobbról-balról zöldelő vetések, körülöttem élénk madár-csicsergés a kellő tavaszra emlékeztetett. Ábrándozva mentem az országuton, midőn hirtelen két gigerlis alak közelit felém, kezőkben bütykös botokkal, szellős öltözékben, melynek szinét megmondhatta volna a Jurisics időbeli tejesasszonyunk. En, a legőszintebben megvallva, mindig respektáltam az ilyen alakokat, pláne akkor, midőn egyedül találtam magam velők szemben. Szerencsémre most egy jó vastag bot volt a kezemben (a Pilnaynál vettem 8 batosért) s azt veszedelmesen forgattam magam előtt, mintegy bátorságot meritve a netalán tán bekövetkező küzdéshez. — Jónapot kivánunk! — mondá az egyik, kinek arczába tekintve (ha ugyan lehet ezt a meduzafőt arcznak mondani) merges pillantásokkat konstatálhattam és előre szép mulatságot jósoltam magamnak. — Engedelmet kérek — mondja a másik, — hány éra van uram? — Van az ördögnek órája — mondom boszusan és tovább akarok menni. — Nem oda buda, — mondja a meduza fejü, utánam ugorva és nyakon ragadva. — Add ide bruder az óradat meg a pénzes erszényedet, (ugyan mifele fogalmakat alkothatott magának az én pénzes erszényemet illetőleg), különben, ... és akkor veszedelmesen suhogtatta meg fütykösét. — Nincs nekem pénzem, egy árva garasom se — zárjel között legyen mondva, talán igaz is volt, — az óramat meg nem adom oda, ha addig élek is — mondám én, jól megmarkolva botomat és parirozva a nekem szánt ütést. A másik részről azonban olyan vágást kaptam az arczomba, hogy menten — — fölébredtem. — A pamlag felett függő kép az orromra esett, mely azonnal verezni kezdett. A haramiákat hiába kerestem. Megfogadtam, hogy ebéd után többet soha, de soha le nem fekszem, mert még megtörténhetik az, hogy a fali órám esik az orromra, akkor pedig nem tudom, ki domboritja ki ujra arczom közepét. (Biztositani sem lehet!) Hogy a dolog csakugyan ugy történt, amint itt leirtam, azért a felelősséget magamra vállalom. — Szerkesztő urnak a viszontlátásig (mert jeges borogatás közt fekszem) legőszintebb hive,

Rengei.

— **Szerdahelyi körjegyzőség.** Az eddig bozsoki néven ismert körjegyzőség ezután szerdahelyi körjegyzőség lesz, mert a jegyzői szekhelyet átteszik Szerdahelyre. Nagyon helyesen, mert Szerdahely a tulajdonképeni központja a körjegyzőséghez tartozó községeknek, nem pedig Bozsok.

— **Figyelmeztetés.** Stadler Salamon Szombathelyről konfekczió áruival a f. é. deczember 14-en Kőszegen megtartandó vásáron a *Strucz* szálló helyiségét foglalja el. Mely körülményről a közönséget jó eleve értesitjük.

— **Beszüntetett postahivatal.** Kethely sopronmegyei községben a postahivatalt legközelebb beszüntetik.

— **Meghaltak** november hóban. Ifkovics Ernő, 14 é., r. k., tüfőlob. — Schvahofer Emilia, fuvaros gyermeke, 1 é., ev., tüdőlob. — Bertók Mihály, magánzó, 78 é., ev., aggkór. — Rozner József, szőlőmives, 84 é., r. k., aggkor. — Maurer Teréz, kőmüves gyermeke, 3 hó, r. k., asztkór. — Scheck Lujza, napszámosne, 40 é., r. k., idült veselob. — Reczetár Sándor, béres, 43 é., r. k., veselob. — Putz János, könyvkötő, 36 é., r. k., tüdő- és szivtágulat. — Pingiczer Jenő, 2 hetes, r. k., tüdőhurut. — Maitz Erzsébet, szőlőmüves neje, 51 é., r. k., véres agyguta. — Bernhardt István, szőlőmüves gyermeke, 5 hetes, r. k., tüdőgümőkór. — Schatzl Franciska, földmives gyermeke, 5 é., r. k., aszkór. — Guttmann Lázárne, özv. 72 é., izr., tüdőlob.

— **Pályázati hirdetmény.** Ő nagymélt. a kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur 1889 évi október hó 24-én 55.757 sz. a. kelt magas iratával felhivá ezen kamarát: hogy évenként felváltva egy fiatal törekvő és kellőleg képesitett kereskedőt vagy iparost hozzon javaslatba, a kinek a külföldon teendő tanulmányut költségeinek fedezésére háromszáz forintnyi utazási ösztöndijat fog utalványozni. A jövő 1892 évben ezen ösztöndijra az iparos pályára törekvő ifju hozandó javaslatba. Ehhez képest felhivjuk mindazon kamarakerületünk területen lakó avagy ide illetékes fiatal iparosokat, kik ezen utazási ösztöndijat elnyerni óhajtják: hogy vonatkozó folyamodványaikat legkésőbb f. é. deczember hó 31-ig ezen kamara elnökségéhez nyujtsák be. Ezen folyamodványnak a folyamodó nevét, lakhelyet, családi viszonyait, erkölcsi magaviseletét, tett tanulmányait, eddigi foglalkozását s nyelvismereteit, továbbá a folyamodó által választandó szakmát, valamint tüzetesen kidolgozott s megokolt utitervet kell tartalmaznia. Az előadottak teljes hitelt érdemlő községi-, iskolai- s tanonczbizonyitványokkal, munkakönyvvel igazolandók. Sopron, 1891. november hóban.

A kerületi kereskedelmi és iparkamara.

— **A Kézi Lexikon negyedik füzete.** A tudományok encziklopediája különös tekintettel Magyarországra. Szakférfiak közreműködésével szerkeszti dr. Acsády Ignácz. Negyedik füzet. Budapest, 1891. A magyaros jellegü vállalat most megjelent negyedik füzetében veget ér az A betü s megkezdődik a B, melynek anyaga szintén ép oly lelkiismeretes gonddal s hazai viszonyainkra való különös tekintettel van összeválogatva és szakszerüen feldolgozva, mint az előbbi füzeteké. Egészben a füzet az Azsia – Bauer közti anyagot öleli fel s csaknem két ezerre menő kisebb-nagyobb czikkei közül kiváló figyelmet érdemelnek a bankügyekre, Balatonra, a bányaügyekre vonatkozó czikkek, melyek az összes jogi, gazdasági és történeti mozzanatokat felölelik, továbbá a Bathory és Batthányi családra vonatkozó alapos czikkek. Igen behatóan taglalvák hazánk földirati, irodalmi stb. viszonyai s alapos természettudományi és orvostani, életrajzi czikkekben a füzet szintén igen gazdag. A külföldi czikkek száma megfelelően nagy s a magyar vonatkozások, a hol ilyenek vannak, mindenütt fölemlitvek. Az igen szépen kiállitott füzetet ismét három önálló melléklet diszíti, ami annál is inkább melió a felemlitésre, mivel a kiadó vállalat átlag csak két-két mellékletet igért füzetenkint. Az egyik szines kép a magyar gyalog katonaságot tünteti fel 8 képben, annak különböző változásaiban 1702 tól 1840 ig. Egy másik kettős táblán a fütési rend-szerek vannak feltüntetve. Az egyik oldal a központi (leg) fütésről mutat be 11 képet, a másik pedig a helyi fütés 14 különféle szerkezetének világos, sikerült rajzait adja. A harmadik melléklet szintén kettős tábla, mely az erdei fák számos rajzát nyujtja. A negyven füzetre szabott vállalat két heti három ives füzetekben jelenik meg; egy füzet ára 30 kr. Megszerezhető minden könyvkereskedőnél s az Athenaeum kiadóhivatalánál Budapesten. Legczélszerübb előfizetési mód 10 füzet árának beküldése.

Szinház.

Megemlekeztünk mult számunkban a magyar szintársulat idejöveteléről és megkezdett működéséről. Emlitéstettünk akkor némi külső hiányokról is, melyekben a társulat szenved s melyeknek pótlását vártuk. Nem történt meg. A társulatnak ma sincs karmestere, nincs, ki zongorán kisérné az egyes darabok énekreszeit. És ez öreg hiba! A közönség e miatt méltán zugolódik, mert igen unalmas felvonások után a szinházban való üldögélés és az ének sem csinál kellő effektust. Olyká tünik fel a szinház zene nélkül, mint a csata lármája ágyuszó nélkül, vagy tavasz ujulta madárcsicsergés nélkül; — igen némán. Azután itt számolni kell a közönség müigényével is. Soha társulat nem reuzirozott nálunk, ha zenekiséret felett nem rendelkezett. Ám lássák az igazgatók, ha ők is e bajon nem segitenek. Egyebekben minden rendén volna, minden másban brilliroz a társulat s a közönség is háladatos azért, a mit nyujt a szinház. Lássuk csak a heti eredményt.

Vasárnap: Rákosi Jenő nagyhatásu parasztragoediája, *Magdolna*, került szinre, közép számu közönség előtt. A főszereplők játékán meglátszott, hogy gonddal tanulmányozták szerepőket. A czimszerepet V. Némethy Jolán játszotta elég erővel. Gyömbér Mihályt, eredeti alakjával, hüen adta Hubay. Laczit Várady játszotta, de azt őszintén megvalljuk, hogy jobban tetszik nekünk oly szerepekben, hol hangjával gyönyörködteti a közönséget, mint drámai vagy tragoediai szerepekben. Meglátszott rajta az igyekezet hüen adni szerepét, ami részben sikerült is, de drámai szerepekre korántsem oly alkalmas, mint operettek-, vagy népszinművekre. Németh bele találta magát Si—Si—Siskó Ferdinand szerepébe. Török Dezső (Berczi) és Erdélyi Cornélia (Magdus) igyekezettel adták szerepüket. A többi szereplők is helyt állottak.

Hétfőn: szünet.

Kedden: *Kondorosi szép csaplárné*, Deréki Antal eredeti énekes népszinművet adták, nagy számu közönség előtt. A darab egyes, szebb jeleneteit, élénken domboritotta ki: Németh János (Bársony csapláros), Erdélyi Margit (Trézi,) Hubay (Bükkös Adám,) Várady (Csergő Laczi), ki ismét nagy tetszést aratott énekével; V. Némethy Jolán (Borus Julcsa), Török (Kopasz Marczi.)

Szerdán: *Huszár szerelem* általános tetszést aratott. A kissé sikamlós, de különben magyar zamatu darab legnagyobb részében derültséget keltő volt és Hubay eredeti alakja a dominaló. V. Némethy Jolán (Annai és Erdélyi Kornelia (Sárika) élénk alakitásukkal tüntek ki, de tulozott Várady J. (huszár-kapitány) szerepében. Ő régi kedvencze a közönségnek s eme tudata látszik őt néha belevinni a túlzásba, a mi nagy kár nála. Erdélyi Margit (Hüppigné) háladatlan szerepében is tetszett, különösen szep beszédmodorával és helyes hanglejtésével. Egyre azonban nincs figyelemmel sem ő, sem mások a társulat tagjai közöl, a közép *e*-re. Mindig nyitott *e*-vel beszélnek, a mivel sokat levonnak a beszéd tisztaságából és közben más értelmet adnak a szónak.

Csütörtökön: *Stern Izsák* Blumenthal 3 felvonásos szinművet adták fel helyárakkal. A közönség tele házat csinált a silány darabnak. — A szereplők kedvel játszották a darabot és humorosabb részeit élénken domboritották ki ugy, hogy a közönség többször jóizü nevetésre fakadt. A főerdem Némethel (Stern Izsák) illeti, ki hü tipust adott mint házaló zsidó. Játéka sikerült volt. Hubay (Hajnalosi lakatos mester) mint rendesen, ugy most is érdekesen, szépen játszott. Várady (Körmö-) eredeti irnokot produkált, játéka is korrekt volt. Erdélyi Cornelia (Tini) ma nem fejthette ki tehetséget háladatlan szerepében. Török és Paulik (gyógyszerész segédek) elég jól játszottak és az előbbi mintha ma felülmulni akart volna mindenkit oly elevenséggel játszott.

Pénteken: Szünet.

Ma nap, szombaton. *Fokról fokra* járta, ma pedig két előadás lesz: d. u. fél 4 órakor gyermekelőadás és este a szokott időben rendes előadás. (*A piros bugyelláris.*)

Csarnok.

A dohányzásról.

Miért dohányoznak az emberek? E nagy kérdéssel foglalkoztak már igen sokan: tudósok és laikusok egyaránt; de hogy mennyire mentek annak megoldásában, bizonyitja a mostani hatalmas muszka czár esete.

III. Sándor, meg princz korában, ebédje utána rágyujtott egy jó szivarra, mint rendesen szokta volt. S minthogy egyébb dolga nem vala, arról kezdett elmélkedni, hogy tulajdonképen miért is pöfekel az ember? E közben látogatta meg éppen egyik jó barátja a ki mint nagyevő volt különösen ismeretes.

Sándor megkinálva barátját egy illatos szivarral, legott sietett tőle megkérdezni:

— Ugyan mond meg nekem, kérlek miért szoktál te dohányozni. A jó barát kissé különösnek találta a kérdést, de miután Sándor megmagyarázta neki kiváncsisága okát, a kérdezett igy felelt:

— Pajtás, azt hiszem, te magad is érzed, mily pompás élvezet ebéd után egy jó szivart elszivni, és en mondhatom neked tapasztalásból miszerint nálam, ki sokat eszem, a dohányzás az emésztést nagyban elősegiti s igy az egészségi szempontból nekem csakis előnyömre szolgál, fentartva számomra az örökös jó étvágyat.

— Ez tehát az emésztés a jó étvágy végett pipázik, mondogatta Sándor magában. Ezzel azonban még nem elégedett meg, elhatározta ugyanis többektől kérdezni meg a dohányzás okát.

Másnap, a hogy sétakocsizást tett, meglátott a herczeg egy vén koldust, ki az országut szélén üldögélve hegedült és pipázott, egy kurta száru cserép pipából.

Sándor megállittatta kocsiját s szóba ereszkedett az öreggel:

Az otuló könyáradat ez egyszer a legnagyobb boldogságból eredt. A kis kanapé átölelt karja a rea boruló arcztól egészen forró és nedves lett. Nem volt kit ölelni ez öröm mámorában, épen ugy, mint nem volt a munkában és bánatban sem. A kis fiu távol iskolában tanult.

És e nagy boldogságot adó levélben ez volt:

Tisztelt asszonyom! Az ön tehetsége megtetszett engem. Stilje egyszerü, nemes; nyelve ragyogó szép; beosztása született irónőre vall; mert egyszerüen, röviden és világosan irni tudni, a legritkabb irói tehetség. Amint láthatja, tárczáját azonnal nyomdába adtam és ezennel tudatom kegyeddel, hogy lapom mindig szivesen tért nyit érdekes dolgozatainak. Maradok tisztelettel

N. N.

E perczttől kezdve rég-rég nem élvezett boldog órák következtek a Margit számára. Ha jött a kezyüs inas durva üzenettel Fekete János gyáros urtól, azt most Margit csak mint egy álomban elmosódó kellemetlen érzéssel hallgatta, mert tervezgetett, számitgatott, hogyan kellene neki innen menekülni. Irt Budapestre egy rokonának, kiről tudta, hogy némi részvéttel gondol néha rá, s kérdezte tőle, miféle életmód, a kereset melyik ága volna számára lehetséges ottan? E diplomás világban mihez folyamodhat egy semmi diplomával, még csak tanitónői kiképeztetéssel sem biró árva asszony kiben nem bizik senki, kinek nincs semmi kézzel fogható, semmi szemmel látható okmánya?

— Meg van Margit! — irta Szegedi Ferencz, a jó rokon — találtam neked elfogadható megélhetési módot. Gyere fel azonnal Budapestre, amint teheted és én addig verbuválok számodra agglegény-barátaim sorából — kosztosokat. — Te jól tudsz főzni, kitünő ételeidre a legkellemesebben emlékezem; fellelkesit ama felséges töltött káposzta emléke, az a turós rétes, azok a ropogós malacz-pecsenyék, a páratlan barna leves, a pompás libasült, melyeket asztalodnál, kitünő társaságod környezetében élveztem.

Igen, Margit, gyere fel, ragyogtasd kedves kellemed sugarát, a mi elpusztult érzésü agglegény társaságunk felett. Nincs pompásabb dolog egy jó ebednél, kivált ha azt egy kedves asszony főzi és tálalja fel. Az általam ajánlott urak mind biztos fizetők s teged megbecsülő, derék emberek lesznek. Válaszodat várom s ha feljösz lakást keresni, tehetségem szerint szolgálatodra leszek, mert az neked egyedül igen nagy munka lenne; aki Budapesten soha sem lakott, annak elcsinte ez a város egy kis tömkelegnek fog feltünni; de en bizom a te kitünő tapintatodban. — Igy lett belőle budapesti lakós és adja a jó házikosztot, adja, adja, adja . . . Évek teltek már el, a vendégek egymást váltogatják. Kora reggeltől késő délutánig folyt a munka. Egy két órai pihenés után kezdődik a barátságos, szükkörü vacsorázgatás. És aztán fáradt testtel lankadt lélekkel várva — az áldott alvás idejét. Időnkint felfellobban benne a vágy — irni valami szépet, valami jót. Ilyenkor leül Margit s repül kezében a toll; szeme sugárzik s az ajka mosolyra nyilik. Egy kis rajzocska megszületik, — de félig sikerült csak, mert a szemi álmosan csukódni kezd, a kéz lomhán lehanyatlik, az elme elhomályosul; a fenn szárnyaló előretörés, a nagyra vágyás, megtörik a nehéz, sulyos életfenntartás — a munka terhe alatt. És Margit arcza egyre komolyabb, azután komorabb lesz; sötét szemebe szilaj villámok gyülnek, a szép kis száj keserü kifejezést öltött, a büszke termet lassan meghajlik az évek és a tompa zokogás terhe alatt.

Pedig uj ismerősei előtt valóságos irigyelt egyén.

Mennyiszer hallja, hogy ideálisan szép dolog, ha egy nő megél önmaga erejéből.

Mily ritka erény ez! kiáltják, mily becsülni való tehetség!

Hiszen van mindene, lakása, ruhája, jó kosztja — de még milyen jó kosztja!

Méltán mondják tehát jó barátai: „Kedvesem, mit óhajtasz még?!“

— Miért pipázik kend öreg!

— Jaj nagyságos uram, felelte az öreg, én még ma semmit sem ettem és ezzel a kis pipával elüzöm az éhséget.

A herczeg felette elbámult a feleleten.

— Teringettét, töprengedek magában, az egyik azért füstöl, hogy minél többet elhessen s ez a másik meg azért, hogy éhségét csillapitsa.

Harmadnap hosszabb kirándulást tett Sándor és éjszakára egy vidéki fogadóba volt szállandó. A vendéglős erről előre értesülvén a herczeget személyesen akarta fogadni, mi végből késő éjfélig lenn kellt vala maradnia, izgatott várakozásában egyik szivart füstölve el a másik után.

Egyszerre berobogott a várva-várt hintó az udvarra és a vendéglős sietett a magas vendég fogadására. Nagy zavarában azonban a szivart kezében felejtette s csak akkor sietett azt eldobni, midőn a herczeg már szemközt állott vele.

Nosza siet megkérdezni ettől is Sándor, hogy miért pipázik.

A vendéglős irult, pirult s elkezd mentegetőzni a legalázatosabban:

— Ezer millió bocsánat fenség! De személyesen akarván fenségedet fogadni és nem léven hozzászokva ily késői fennmaradáshoz, kénytelen voltam szivarozni, hogy az álmot elüzzem magamtól.

— A herczeg elmosolyodott feleletén: „No tessék, dünyögte, ez meg az álmat üzi el a dohánnyal."

Nem sok idő mulva keleten járván a herczeg, egy pasának volt vendége. Ebéd után, mint az ott szokás, fekete kávét és csibukot hoztak a szolgák.

— Milyen nagyszerű alkalom, gondolá Sándor, majd a pasa fogja megmondani legigazabban, hogy miért pipázik. Sietett is tőle megkérdeztetni a jelenlevő tolmács által. Mire aztán azt a felvilágositást nyerte, hogy a pasának különösen sokat kell dohányoznia, mert ha éppen nem vagy csak keveset pipázik, akkor nem jő álom szemeire.

Most már sok volt Sándornak, hogy egyik másik éppen ellenkező okból dohányzik. Nem kérdezte meg tobbé senkit, mert mint helyesen megjegyzé: a dohányzás mindenkinek jól esik.

E megjegyzésből tanulhatnának tudós és tudatlan orvos urak és hypochondricus betegek, kik azt hiszik, hogy a doktor az oszlárén keresztül tüdejükbe, vesejükbe lát; nemkülönben incarnatus vén anyósok, kik szegény vejeik szájában ürömmé magyarázzák a dohányfüst nádméznél is édesebb élvezetét.

Szó ami szó: még eddig senki sem tudta kisütni, hogy voltaképen ártalmas-e, vagy hasznos a dohányzás az egészségre. *Rengei.*

Irodalom.

— **Zilahy Ágnes „Valódi Magyar Szakácskönyve"** melyről, eddigelé a Nemzet és a Magyar Hirlap tárczát, a Budapesti Hirlap másfél hasábos meleghangu közlemenyt, s csaknem az összes vidéki magyar lapok foltetlenül dicsérő közleményeket hoztak megrendelhető a Magyar Nők Lapja kiadóhivatalában Budapest kishid utcza 9. sz. alatt. A 360 oldalra terjedő vaskos kötet ára 1 frt 20 kr. — Megjegyzendő, hogy mindazok, kik a Magyar Nők Lapjára egy félévre 3 frttal előfizetnek, Zilah Ágnes könyvét ingyen kapják meg.

— Alig jelent meg naptár, melynek szerkesztésére oly kiválóan gondolt fordítottak volna, mint a **„Képes Családi Lapok"** 1892. évre szóló naptára. Birtokunkban lévén e naptár egy példánya, alkalmunk volt meggyőződést szerezni arról hogy e naptár a várakozásoknak megfelelt. Szépirodalmi részét Tolnai Lajos Dalmady Győző, Gróf Zichy Géza, Rudnyánszky Gyula, Beniczky Bajza Lenke és több más jeles iró és irónő művei gazdagitják Mulatattó apróságai között megtaláljuk mindazon szerelmi bohóságokat, melyek a „Képes Családi Lapok" zöld boritékának tulajdonképeni tárgyát képezik. „Gazdasági és kertészeti részek" rovatok főleg a vidéki házisszonyokat érdeklik, amennyiben rovatok felsarolják a gazdaság és kertészet mindazon ágait, melyek a vidéki házisszonyra szinte elkerülhetlennek tünnek fel. Orvosi tanácsadó czimen „a nők élet rendjéről" szóló czikkhez nagy fontossággal, mely után a minden nőnek szükséges háztartási könyvvitel czimü rovat következik. „Az év története" és a legujabb hivatalos czimtár zárják be e dústartalmú és igen csinos kiállitásu naptárt, mely minden könyvkereskedésben 60 krajczárért kapható. — Ez alkalommal a „Képes Családi Lapok" ujévi folyamára figyelmeztetjük olvasóinkat; e képes hetilap megérdemli a pártolást nem csak azért, mert kitünően van szerkesztve és a külföldi képes hetilapokat nélkülözhetővé teszi hanem azért is mert a legolcsóbb is, és előfizetőinek számos előnyt nyujt. Előfizetési ára: Egész évre 6 frt félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. Kiadóhivatal Budapest, Nagy-korona utcza 20 sz.

Szerkesztői üzenetek.

L. és F. uraknak helyben. A versek nem alkalmasak a közlésre. Erre különben is csak rendkivüli alkalmakkor vállalkozunk. — **T. L.** urnak Megyesd. A napokban level megy szivélyes üdvözlet! — **G. S.** Szombathely. Értesüléseink szerint e hó 30-án lesz betöltve, de van már kiszemelt egyén.

Felelős szerkesztő: *Wittinger Antal.*

Kiadó-laptulajdonos: *Feigl Gyula.*

Nyilt-tér.

Leszállitott áru selyemszövetek 25%—33⅓%ig és 50% leengedése az eredeti árakból szétküld darab- és végszámra vám- és portomentesen Henneberg G. gyári raktára Zürichben. Minták postafordulával. Levelekre Svájczba 10 krajczáros bélyeg ragasztandó.

HIRDETESEK.

1002/91.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kőszegi kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy a kőszegi által. takarékpénztár végrehajtatónak **Pock József és Borhála** végrehajtást szenvedő elleni 200 frt tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a kőszegi kir. járásbiróság területén levő Gyöngyösfő határában fekvő a gyöngyösfői 22 sz. tjkvben Pock József és neje, Laschober Borbalát felerészben illető † 22. hsz. alatt felvett 21. népsorszámu házra 187 frt 35 hsz. fekvőségre 173 frt az 51. hsz. fekvőségre 102 frt és a 88 hsz. fekvőségre 68 frt ezennel megállapitott kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok

az 1891. évi deczember hó 16-ik napján d. e. 10 órakor Gyöngyösfő község házánál

megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881 LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Kőszegen, 1891. évi junius hó 18. napján.

A kőszegi királyi járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság.

Terplán,
kir. aljárásbiró.

Körrejtély. Érdekes, nélkülözhetlen játék a hosszutéli estékre. A körrejtély csak akkor valódi, ha a gyári jelvénnyel, a Horgonnyal el van látva.

Ezer meg ezer szülő dicséröleg elismerte a hires

Horgony-Kőépitőszekrények

nagy nevelési értékét; jobb játék nem létezik gyermekek és felnőttek számára! Részletesebbet ezekről valamint a „Körrejtélyről" képes árjegyzékünkben találni, melyet minden szülőnek meg kellene rendelni, hogy kellő időben gyermekeik számára igazán alkalmas karácsonyi ajándékot kiválaszthatnak és megrendelhetnek. Az árjegyzékek ingyen és hérmentesen küldetnek szét. — Minden kőépitőszekrény a „Horgony" jelvény nélkül közönséges és kiegészitésre nem alkalmas utánzások, ennélfogva mindig

Richter fela Horgony-Kőépitőszekrény

kérendő és csak ilyen fogadandó el. — Minden finom játékszerkereskedésben 35 krtól 5 frtig és feljebb kaphatók.

Richter F. Ad. és társa, első osztr. magy. csász. és kir. szabad. kőépitőszekréngyár.

Bécs, I. Nibelungengasse 4. Olten, Rotterdam, London, E. C., New-York 310 Broadway.

Csúz, köszvény, tagszaggatás, fejtájas csipőfájdalom háttájdalom stb. ellen legjobb bedörzsölés a Richter-féle

Horgony-Pain-Expeller.

Több mint 20 év óta a legtöbb családban ismeretes mint fájdalom-enyhitő szer és majdnem minden gyógyszertárban kapható 40 és 60 krért. Minthogy utánzások léteznek, ennélfogva mindig határozottan:

„Horgony-Pain-Expeller"

kérendő.

Rendkivül fontos találmány gyengeség ellen!

Férfiaknak!

A cs. és kir. szab. **Potentator**ral gyógyulhatnak férfiak rögtön, tartósan és utóbajok nélkül, még oly esetekben is, hol semmi sem használt; még több évi gyengült vagy elvesztett erő is helyreállittatik (külsőleg észrevehetetlen, garantirozott ártalmatlan, izgalom nélküli, kellemes gyógymód). Hires tanárok elismerő nyilatkozatai, legmelegebb orvosi ajánlások és az alaposan kigyógyultak ezernyi hálairatai érdek nélkül tanácsolják a cs. és kir. szab. **Potentator** alkalmazását. Maradandó eredmény. A küldés és csomagolás diskrécziával. Tartalom és származás felismerhetetlen. **Dr. Altmann Károly**, Wien, VII., Mariahilfstrasse 70. sz. Felvilágositó röpiratok kivánatra ingyen és bérmetve küldetnek.

Bor-kivonat,

itünő szer ártalmatlan bor előállitásához — a valódi bortól meg nem különböztethető — ajánlom a fennt kipróbált különlegességet.

2 kgr. ára (100 liter bort ád) 5 frt 50 kr. Recept mellékelve — ingyen. Jó eredményért vagy a gyártmány ártalmatlanságáért felelőség.

Szesz-megtakaritást

az égett boroknál az én felülmulhatatlan erős essenciám által elérhető; ez az italoknak egy kellemes csipős izt kölcsönöz, és csakis nálam kapható.

Egy klgr. ára 3 frt 50 kr. (600—1000 litert ád) használati utasitás mellékelve

A fennti különlegességeken kivül ajánlok különféle **„essenciat" rum, cognac, finom liquer** stb. gyárak számára, felülmulhatatlan minőségben. Receptek ingyen mellékelve. **Arjegyzék bermentve.**

Pollák Károly Fülöp.

essenc-különlegességek gyára, Praga.

Solid képviselők kerestetnek.

Gyors és biztos segitség gyomorbajok s azok következményei ellen.

Az egészség fentartására, az életnedvek s ennek folytán a vérnek tisztitására és tiszta áltapotban való fentartására és a jó emésztés elősegitésére a legjobb s leghathatósabb szer s már is mindenütt ismeretes és kedvelt

életbalzsam Dr. ROSA-tól.

Ezen életbalzsam a legjobb s leggyógyhatásosb gyógyfüvekből a leggondosabban van készitve s különösen minden emésztési bajok, gyomorgörcs, étvágyhiány, savanyus fölbüfögés, vértolulás, aranyeres bajok stb. stb. ellen teljesen hathatósnak bizonyul. Ily kitünő hatásai következtében ezen életbalzsam egy bebizonyult, megbizható háziszerévé lett a népnek. **Ára egy nagy üveggel 1 frt, kis üveggel 50 kr. Ellismerő iratok ezrei barátinak betekintés végett rendelkezésre állnak.**

Ovás! Hamisitások elkerülése végett, mindenkit figyelmeztetek, hogy az egyedül általam az eredeti utasitás szerint készitett **„Dr. ROSA-féle élatbalzsam"** minden üvecskéje kék burokba van csomagolva, melynek hosszoldalain **„Dr. ROSA élatbalzsama a „fekete sashoz"** czimzett gyógyszertárból, **FRAGNER B. Prag 205—III."** német, cseh, magyar és francia nyelven olvasható, széles felein pedig az Védjegy ide nyomott védjegy látható.

Dr. ROSA életbalzsama valódian kapható csak a készitő

FRAGNER B.

főraktárában, gyógyszertár a „fekete sashoz" Prágában 205—III., és BUDAPESTEN Török József úr gyógyszerésznél, király-utcza 12. sz. Budai Emil úr városi gyógyszertárában a Városház-téren.

Az osztrák-magyar monarchia minden nagyobb gyógyszertárában van raktár ezen életbalzsamból.

Ugyanott kapható.

prágai általános házi-kenőcs

több ezer hálanyilatkozattal elismert **biztos gydgyszer** mindenféle gyuladások, sebek és genyedések ellen. Ezen kenőcs biztos eredménnyel használható a női emlő gyuladásánál, a tej tespedésénél s az emlő megkeményedésénél szüléskor, kelevénynél, vérdaganatoknál, genyos fakadékoknál, pokolvarnál, körömgyöknél, az ugynevezett körömféregnél, elkeményedésknél, felpuffadásoknál, mirigydaganatoknál, zairdaganatoknál, érzéketlen tagoknál stb. Minden gyuladást, daganatot, elkeményedést, felpuffadást a legrövidebb idő alatt eltávolit; s ahol már genyedés mutatkozik, ott a daganatot legrövidebb idő alatt fájdalom nélkül felszivja, kiéreti és kigyógyitja.

Kapható 25 és 35 krajczáros szelenczékben

Ovás! Miután a prágai általános házikenőczöt sokszor utánozzák, mindenkit figyelmeztetek, hogy ez eredeti utasitás szerint csak nálam lesz készitve, s csak akkor valódi, ha a sárga érczszelencze, melyben töltetik, vörös használati utasitásokba (melyek 5 nyelven nyomvák) és kék kartonba, melyen az ide nyomott védjegy látható — bukolva van.

HALLÁSI BALZSAM a legbebizonyultabb számtalan próbatét által legbiztosabbnak elismert szer a nehézhallás kigyógyitására s az egészen elvesztett hallási tehetség visszanyerésére. **Egy üveg ára 1 frt.**

Bazar-megnyitás

deczember 8-án kedden

a belvárosban (Bobus-féle ház) a plébánia templom átellenében.

Nyomatott Feigl Gyula könyvnyomdájában Kőszegen.